

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.324>

JEL classification: O10, O14, O20

UDC: 338.22.021.1

Андрій САЧЕНКО

аспірант,

асистент кафедри економічної кібернетики,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Україна

E-mail: Sachenko.Andrii@ill.kpi.ua

ORCID iD: 0009-0009-1861-8064

ІНСТИТУЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

АНОТАЦІЯ

У статті представлено обґрунтування процесу формування інструментарію для реалізації неоіндустріальної стратегії розвитку переробної промисловості. Аналіз джерел дозволив окреслити неохоплені сторони досліджень у сфері формування неоіндустріальних стратегій. Визначено, що в науковому середовищі існує недостатньо інструментів для підвищення ефективності переробної промисловості в епоху змін і приходу новітніх технологій. У статті описано результати SWOT-аналізу й зазначено прикладну цінність і призначення стратегії неоіндустріального розвитку переробної промисловості України. Сформовано оптимістичний, прагматичний та песимістичний сценарії перебігу процесів неоіндустріалізації переробної промисловості України, а також зазначено, що прагматичний сценарій передбачає завершення війни у короткостроковій перспективі, поступове відновлення національної економіки, збільшення інвестицій та нарощення обсягів виробництва продукції переробної промисловості, розвиток високотехнологічних галузей. Визначено, що метою державної політики неоіндустріалізації переробної промисловості є досягнення високого рівня конкурентоспроможності цієї галузі на внутрішньому та зовнішньому ринках. Окрім цього, у статті, показуючи комплексний підхід до проблеми, виокремлено системні перешкоди, мету, стратегічні цілі та завдання неоіндустріальної стратегії розвитку переробної промисловості України, а також доведено важливість формування державної політики забезпечення неоіндустріалізації національної економіки і вибудування неоіндустріальної інноваційно-технологічної екосистеми.

Ключові слова: стратегування; стратегія розвитку; неоіндустріалізація; переробна промисловість; інновації; інституціонально-економічний інструментарій.

Вступ

Державна політика в будь-якій сфері, тим паче в такій складній і комплексній, багатовекторній та залежній від великої чисельності внутрішніх і зовнішніх, а також керованих і суто об'єктивних чинників і умов, має бути стратегічно і тактично вивіреною.

Уряди багатьох країн на різних етапах соціально-економічного розвитку своїх країн ставили перед собою завдання досягнення спершу індустріалізації, далі постіндустріалізації, а на тепер неоіндустріалізації, однак не досягали такої амбітної мети і головна причина цього у відсутності чи прорахунках в системі

© Андрій Саченко, 2024

Отримано: 18.11.2024 р.

Рекомендовано до друку: 11.12.2024 р.

Опубліковано: 20.12.2024 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати:

Саченко А. Інституційно-економічний інструментарій реалізації неоіндустріальної стратегії розвитку переробної промисловості. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 4. С. 324-334. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.324>

стратегічного планування політики в цій сфері. Не було чітко: окреслено бачення етапності і послідовності змін та реформ, які мають бути поетапно реалізованими заради досягнення проміжних і кінцевих цілей промислової та на загальній економічній політики держави; визначено чинники і умови перебігу процесів, їх ресурсне, інституційне, організаційне та інше забезпечення; інституціалізовано суб'єктів та механізми, інструменти й засоби, які вони мають задіяти заради активізації відповідних процесів, інтенсифікації бажаних змін тощо.

Іншими словами, не було якісної стратегії (стратегічного планового документа чи їх системи) або ж політичної волі її реалізувати. Останнє це вже про тактику державної політики, однак вона теж опирається на стратегічну візію і операційний інструментарій, заходи, що мають бути реалізованими.

Вказаним визначається високий рівень актуальності і методико-прикладної значущості стратегічного планування державної політики неоіндустріалізації переробної промисловості національного господарства, в ідеалі – формування профільної національної стратегії в цій сфері. Відтак, визріла нагальна потреба у розробці та реалізації Стратегії неоіндустріального розвитку переробної промисловості України. Винесення вказаної проблематики в ранг національної стратегії дозволить системніше підійти до досягнення цільового орієнтиру розвитку й реалізації можливостей неоіндустріалізації цієї провідної галузі економіки, включно з подоланням актуальних поточних викликів й проблем, зокрема нестабільності, обумовленої повномасштабною війною, нечіткості в розумінні нагальних цілей, на досягнення яких слід передусім скерувати зусилля органів державної влади та місцевого самоврядування, а також бізнесу й представників громадського сектора. Важливо аби у такому стратегічному плановому документі були враховані й євроінтеграційні прагнення України, а, відтак, аспекти подолання дивергенцій та формування спільних промислово-виробничих, логістичних і дистрибуційних систем з країнами ЄС, особливо сусідніми.

Аналіз праць науковців свідчить про недостатнє забезпечення й формування стратегій для розвитку промисловості. У

дослідженнях іноземних авторів [1; 2; 3] зазначено інтелектуальні розробки протягом промислових революцій із переліком важливих сентенцій, які стали віхами кожної революції, перехід до неоіндустріалізації, але стратегій щодо проактивного розвитку нової епохи технологій не було. Дослідження представлено у [4] показує, що стратегічні цілі повинні формуватися на основі обґрунтування національних конкурентних переваг, обмежень і загроз розвитку, а також рішучого багатогранного позиціонування промисловості України у світовій економіці, з чим ми можемо погодитись, проте у даній статті не зазначалось формування інструментарію для створення неоіндустріальної стратегії. У статтях [8; 15] проаналізовано використання гібридних стратегій розвитку, а також виклики, що виникають при їх формуванні, інструментарію для модернізації виробництва, проте зазначено, що інновації не завжди сприймаються позитивно суспільством. Методології, представлені у [7; 11] передбачають етапи оцінки та контролю при плануванні стратегії й аналіз підходів до формування стратегій сталого розвитку, однак відсутній деталізований набір інструментів для формування конкретної стратегії. У той же час окремі науковці [5; 10; 12; 13] аналізують проблемні питання інституційно-економічного забезпечення для неоіндустріальних впровадження стратегій в умовах глобалізації, епоху трансформаційних змін та економічної нестабільності, окреслюють шляхи до реалізації практичних питань. Однак, реалізація стратегій саме для переробної промисловості у даному дослідженні не було представлено. Спираючись на попередній аналіз джерел, виникла потреба переглянути наукову літературу, яка пов'язана безпосередньо з переробною промисловістю. Так, відповідно до дослідження [6; 9], де зазначається, що переробна промисловість є одним з ключових видів економічної діяльності України, тому стратегічна важливість даної сфери є обґрунтованою та перспективною, а також такою, яка підходить для трансферу технологій й формування масштабного неоіндустріального стратегічного інструментарію. Зважаючи на вищесказане,

тема нашого дослідження актуальне та може привнести новизну до вже наявних наукових гіпотез.

Мета статті

Метою статті є формування й обґрунтування інституційно-економічного інструментарію реалізації неоіндустріальної стратегії розвитку переробної промисловості

Виклад основних результатів дослідження

Економіка України зараз має, з одного боку, критично складні умови війни і воєнного стану, а, з іншого, – можливості розвиватися (на етапі повоєнної відбудови) за новим більш інтенсивним сценарієм, що забезпечить якісний «стрибок» у політиці індустріалізації за рахунок безпосередньої відповідності

загальносвітовим трендам, а, відтак, переходу до вищого рівня технологічних укладів, створення системи управління стратегічно-технологічним розвитком, підпорядкування всіх трендів соціально-економічного поступу країни стратегічним пріоритетам поширення проривних і прогресивних технологій у промисловості, партнерства вади та бізнесу у вирішенні такого штибу задач.

Будь-який стратегічний документ має в своїй основі інформаційну базу щодо детальної оцінки стану розвитку процесів неоіндустріалізації переробної промисловості України, їх сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз зовнішнього середовища. Цьому сприяє проведення SWOT-аналізу в аналізованій сфері (рис. 1).

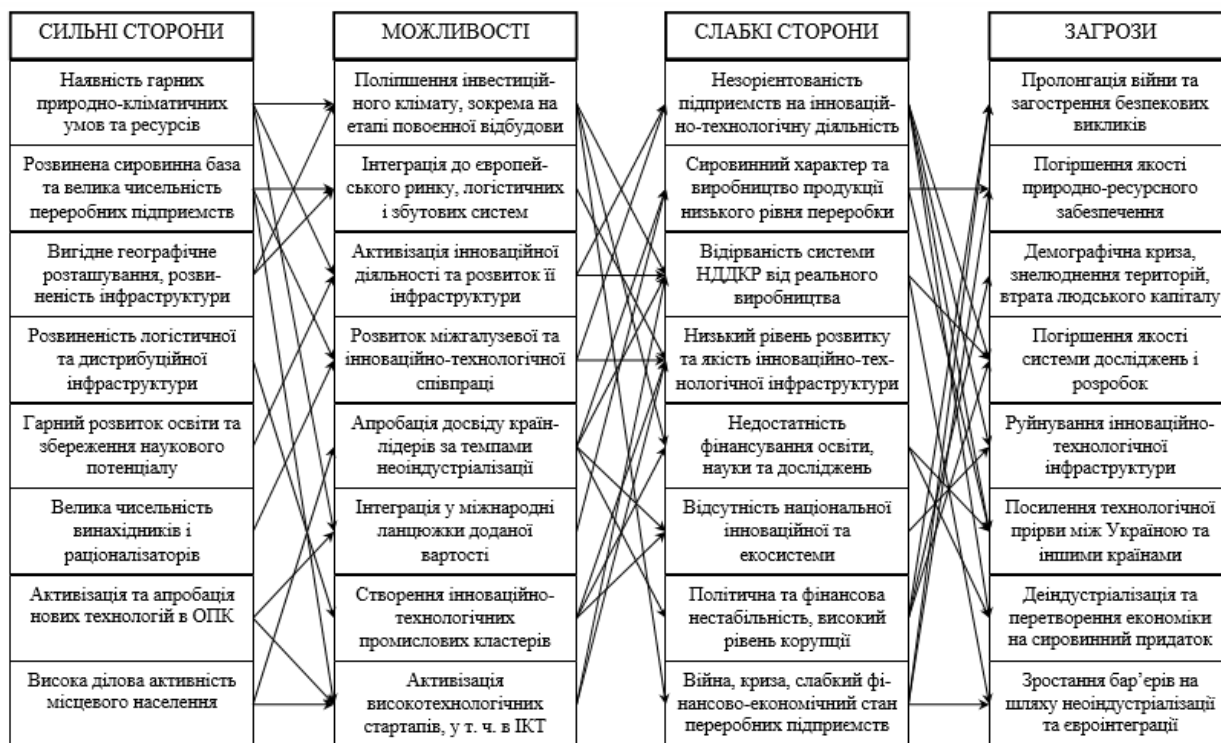

Рис. 1. Результати SWOT-аналізу перебігу процесів неоіндустріалізації переробної промисловості України

Складено автором.

У підсумку, стає зрозумілим якими є сильні та якими є слабкі сторони поточної ситуації, а також якості та ефективності державної політики, які можливості (виникають на перетині сильних сторін і можливостей)

відкриваються перед органами державного управління, а також яким провідним викликом (виникають на перетині слабких сторін і загроз) слід протидіяти аби неоіндустріальний розвиток відбувався за планом.

Результати SWOT-аналізу мають також своє прикладне значення і призначення у вигляді визначення мети, стратегічних цілей та завдань стратегії неоіндустріального розвитку переробної промисловості України.

В основі процесів неоіндустріалізації – економіка знань, яка можлива лише за переходу до технологій наступних поколінь, та виробнича база, сформована з техніко-технологічного забезпечення, що відповідає найбільш сучасним патернам. Відтак, стратегування державної політики неоіндустріалізації вітчизняної переробної промисловості має базуватися на принципах системного підходу і практичної реалізації, коли вирішення завдання переходу до нової індустріалізації передбачає планування (на комплексній строковій основі) реалізації сукупності заходів з відновлення ролі високотехнологічної переробної промисловості як базової компоненти національного господарства. У підсумку це також і про зміни в галузевій структурі, коли посилюється вага і роль наукоємності, інформаційно-комунікаційного забезпечення та інтелектуально-кадрового чинника (за рахунок поєднання природного і штучного інтелекту).

Як відомо, стратегія слугує інструментом довгострокового планування реалізації державної політики у відповідній сфері. Позаяк, зрозуміло, що така якість, як строковість, тим більше в умовах критично високого рівня нестабільності, обумовлює об'єктивну закономірність того, що ситуація може розвиватися за різними сценаріями.

І цей фактор має бути обов'язковим чином врахований. Саме з таких причин стратегія має передбачати низку сценаріїв ймовірного перебігу подій, передбачати уточнений план заходів і засобів у відповідності до тієї, чи іншої модифікації ситуації. З іншого боку, зрозуміло, що всі можливі альтернати урахувати неможливо і не доцільно. Виходом з такої ситуації є планування, що найменше, трьох альтернатив, які відображають оптимістичний, песимістичний та середній тренд розвитку подій (рис. 2).

Логічно, коли в превалюючій мірі вірогідним є прагматичний варіант, у відповідності до якого повномасштабна війна ще триватиме певний часовий період, що виснажуватиме

ресурсний потенціал промислового зростання, зберігатиме воєнні ризики і загрози, включно з прямими руйнуваннями (через обстріли) виробничих потужностей та виробничо-логістичної й іншої інфраструктури, послаблюватиме інвестиційну привабливість стратегічних підприємств, погіршуватиме вітчизняний науково-дослідний потенціал, посилюватиме галузево-секторальну пріоритезацію розвитку в бік галузей оборонно-промислового комплексу та суміжних з ними, на кшталт, машино-, приладобудування, робототехніки і т. п., або, іншими словами, не на користь розвитку сучасних прогресивних технологій (галузей) високого рівня технологічного укладу, однак більш цивільного, не воєнного призначення. Відтак, державну політику слід передовсім фокусувати навколо питань концентрації та збереження наявного інтелектуально-кадрового, науково-дослідного, фінансового та ресурсно-промислового потенціалу.

Прагматичний сценарій хоча й не стосується швидкого економічного відновлення та переходу до становлення і активного розвитку галузей переробної промисловості на засадах найвищих технологічних укладів, однак, на нашу думку, передбачає завершення війни у короткостроковій перспективі, поступове відновлення національної економіки, збільшення інвестицій та нарощення обсягів виробництва продукції переробної промисловості, розвиток високотехнологічних галузей.

На цій основі у середньостроковому періоді можливим є економічне та промислове пожвавлення включно зі збільшенням чисельності суб'єктів господарювання та нарощенням обсягів виробництва у високотехнологічних, у т. ч. нових, галузях переробної промисловості. За прагматичного варіанту не очікується швидкого поступу, однак його можна буде досягти в стратегічній перспективі і на системній основі.

Подальшим важливим кроком у стратегічному плануванні є визначення мети і стратегічних цілей державної політики, зокрема в царині активізації та забезпечення реалізації процесів неоіндустріалізації вітчизняної переробної промисловості, які пов'язані як з існуванням, так і зі створенням

нових специфічних умов та факторів, що мають вплив на реалізацію стратегії.

Рис. 2. Альтернативи перебігу процесів неоіндустріалізації переробної промисловості України

Складено автором.

На наш погляд, у цілях забезпечення активізації та раціонального перебігу процесів неоіндустріалізації переробної промисловості України необхідно, з одного боку, врахувати

системні проблеми та недоліки, властиві державній політиці в цій сфері протягом всіх років незалежності країни, а, з іншого боку, забезпечити більш якісне управління та

стратегічно орієнтований розвиток. Відтак, мета, стратегічні цілі і завдання державної політики неоіндустріалізації вітчизняної переробної промисловості набувають вигляду як на рис. 3.

Так, метою державної політики неоіндустріалізації переробної промисловості визначимо досягнення високого рівня конкурентоспроможності цієї галузі на внутрішньому та зовнішньому ринках. Саме тому, провідні аспекти регулювання включатимуть в себе планування розвитку всіх елементів індустріального комплексу з урахуванням становлення системи його ресурсного забезпечення, покращення умов для розвитку, керованості процесів поступу, а також визначення конкретних механізмів, інструментів та засобів впливу на промисловий сектор з виходом на сталий і збалансований соціально-економічний розвиток України. Одночасно такий підхід спрямований на виправлення системних недоліків в публічному управлінні розвитком промислового комплексу країни та її регіонів.

На перший погляд, у якості мети доцільно було обрати безпосередньо неоіндустріалізацію переробної промисловості. Однак, згідно авторської позиції це, скоріше, засіб, а ніж орієнтир, а також процес, а ніж результат, і з його використанням досягаються перспективи значно вищого порядку. До таких безпосередньо відноситься конкурентоспроможність однієї з провідних галузей національної економіки на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Таким чином, авторське бачення полягає в тому, що галузь (а саме переробна промисловість) буде конкурентоспроможною, в особливій мірі на світових ринках (де присутня продукція (послуги) найбільш потужних, відповідно, інноваційно та технологічно розвинених конкурентів), лише за умови її неоіндустріалізації. Відтак, в якості генеральної мети державної політики в аналізованій сфері визначаємо досягнення високого рівня конкурентоспроможності переробної промисловості України на зовнішніх та внутрішньому ринку. При тому, перемога на внутрішньому ринку це одночасно і про реалізацію політики імпортозаміщення,

яка через індустріалізацію буде більш природною, органічною та має безпосередньо економічний характер (на противагу, до прикладу, ідей, які розвиваються на нині, стосуються локалізації вітчизняного виробництва та мають, скоріше, протекціоністський характер, що суперечить духу економічного лібералізму).

Визначена генеральна мета державної політики може видаватися надто загальною, однак вона, на правду, дуже конкретна і водночас визначається властивою для неї системою стратегічних цілей – орієнтирів державного регулювання. Беззаперечно, що кістяк неоіндустріалізації формують великі підприємства переробної промисловості. Проте, як про це свідчить світовий досвід, в інституційному плані система економічних агентів має бути більш збалансованою, маючи в своїй основі потужний і великочисельний та динамічний сектор малого і середнього бізнесу, що складається з виробничих підприємств, інноваційного підприємництва, стартапів, венчурних фондів, організацій, які спеціалізуються на дослідженнях і розробках, тестуванні інновацій, здійсненні маркетингових досліджень та просуванні нових інноваційних і високотехнологічних товарів та послуг на різні ринки збуту, у т. ч. зовнішні. Відтак, в системі стратегічних пріоритетів державної політики неоіндустріалізації своє невід'ємне місце обіймає така стратегічна ціль, як розвиток високотехнологічного малого і середнього бізнесу.

Загальносвітовим трендом у царині неоіндустріалізації стало культивування високопродуктивного і конкурентоспроможного малого та середнього підприємництва, що передбачає інклюзивний підхід до надання йому державної підтримки. Роль суб'єктів МСП буде реалізовуватися, з одного боку, в низці виконання суто ринкових функцій і завдань (створення конкуренції, забезпечення мобільності, ініціювання нововведень тощо), але, з іншого боку, в сприянні технологічному розвитку за рахунок цифровізації, діджитал-комунікацій, зеленої економіки, сприяння створенню замкнутих циклів виробництва і реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), посиленні ролі науково-дослідної, високотехнологічної, інноваційної та

на загальний бізнес-кооперації, виконанні низки індустріально-інноваційного поступу.
завдань держави у процесах пришвидшення

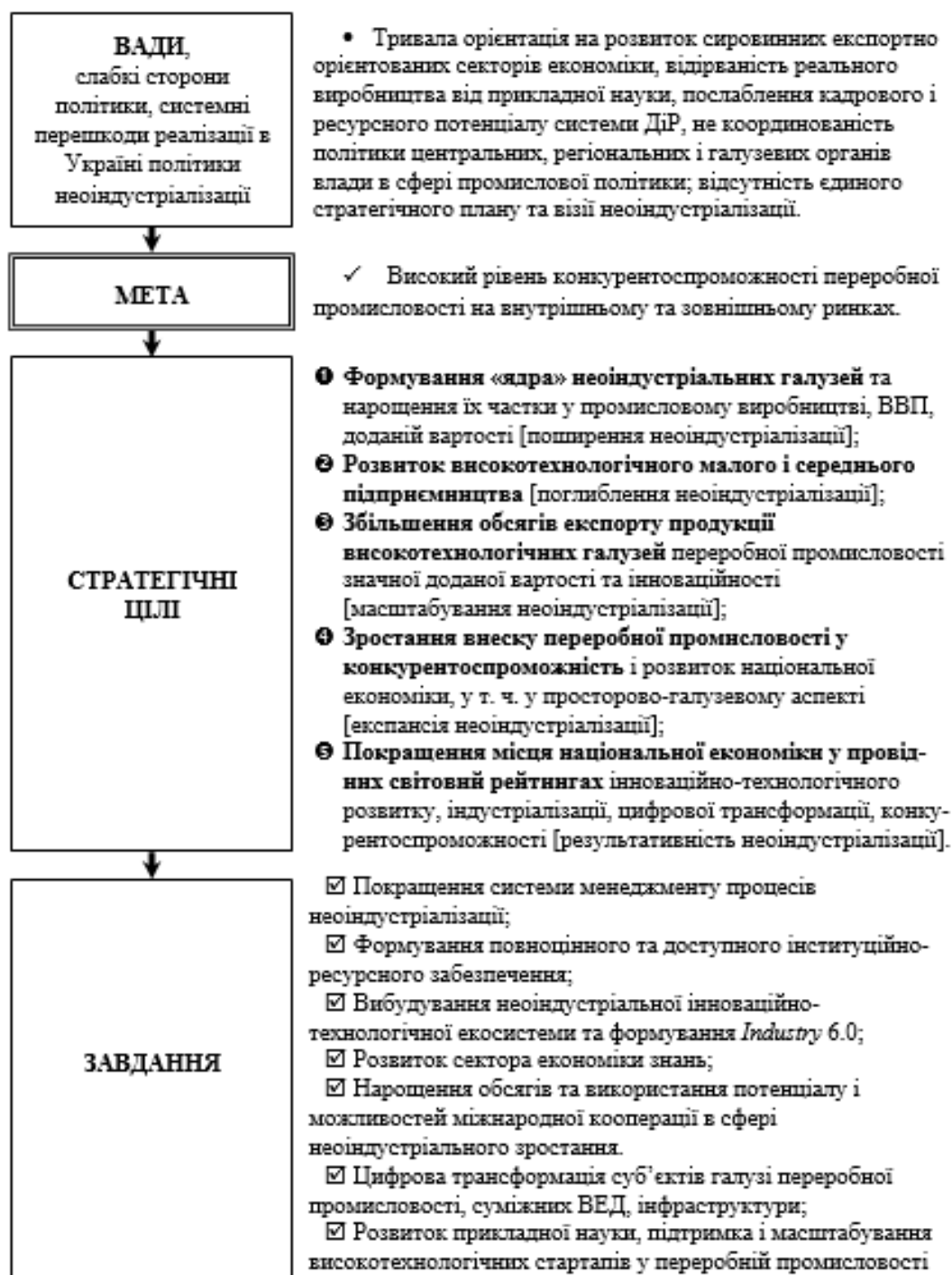

Рис. 3. Системні перешкоди, мета, стратегічні цілі та завдання неоіндустріальної стратегії розвитку переробної промисловості України

Складено автором.

Безпосереднім результатом (відповідно, стратегічною ціллю) державної політики має стати нарощення обсягів експорту продукції (послуг) загалом та високотехнологічних

галузей переробної промисловості зокрема. Беззаперечно, що це має бути продукція високотехнологічна та зі значним вмістом доданої вартості й інноваційності.

Реалізація визначених стратегічних пріоритетів державного регулювання в аналізованій сфері потребує постановки паритетного блоку завдань державної політики, що потребують свого вирішення і, власне, забезпечать досягнення її мети і цілей.

По-перше, ведемо мову про покращення системи публічного управління процесами неоіндустріалізації на загал та її складовими компонентами, до яких відносимо сфери освіти і науки, науково-дослідної та інноваційної діяльності, промисловий комплекс і безпосередньо його переробну промисловість, інфраструктурне забезпечення інноваційно-технологічного розвитку та промислового зростання, систему венчурного, фінансово-інвестиційного та іншого забезпечення, розвиток сектора ІКТ, цифрової трансформації, цифрових комунікацій тощо. Йдеться безпосередньо про покращення системи керування процесами неоіндустріалізації.

У якості другого завдання важливо визначити формування повноцінного і доступного інституційно-ресурсного забезпечення. Відомо, що активізація будь-яких процесів потребує низки умов, серед яких невід'ємна – це наявність повноцінного і доступного ресурсного забезпечення. Традиційно це капітал і праця, однак в сфері неоіндустріалізації ці фактори набувають своєї специфіки та доповнюються низкою інших. Головно йдеться про венчурний капітал, а також традиційні інвестиції й фінансове забезпечення, інтелектуально-кадровий ресурс (в структурі якого особливий наголос і акцент на наукових кадрах, дослідниках і винахідниках), матеріально-технічне і техніко-технологічне забезпечення, нематеріальні активи (особливо інтелектуальна власність та такі її складові, як винаходи, корисні моделі і промислові зразки), інформацію та знання.

Однак, слід розуміти значно ширший контекст, коли йдеться не просто про ресурсне забезпечення, а про інституційно-ресурсний потенціал. Різниця тут в тому, що важливо аби країна не тільки володіла відповідними доступними ресурсами, але й були створені та ефективно функціонували так звані площадки, на яких би була представлена пропозиція відповідних ресурсів, а також економічні агенти могли б співпрацювати задля залучення й

спільного більш раціонального й ефективного використання ресурсного потенціалу інноваційно-технологічного розвитку в цілях пришвидшення трендів неоіндустріалізації вітчизняної переробної промисловості.

До завдань державної політики забезпечення неоіндустріалізації національної економіки та орієнтованих на вирішення поставлених вище стратегічних цілей, беззаперечно слід віднести і вибудування неоіндустріальної інноваційно-технологічної екосистеми. До провідних напрямів зазначеної екосистеми віднесемо, по-перше, створення системних умов для сталого розвитку конкурентних переваг у переробній промисловості України. Зусилля важливо спрямувати на здійснення проактивної торговельної політики, розвиток ринкового та інноваційного середовища, системи трансферу технологій, якісної промислової та цифрової інфраструктури, людського капіталу, центрів компетенцій, дослідницької й сертифікаційної інфраструктури.

По-друге, це фокусоване стимулювання інноваційно-технологічної діяльності ефективних (стосовно спроможності до сталої конкуренції на зовнішніх ринках переробних підприємств) задля досягнення переходу підприємств на модель експортно орієнтованого розвитку та створення більш привабливих передумов.

По-третє, це підвищення ефективності системи стимулювання індустріально-інноваційної діяльності шляхом більш точного налаштування процесів координації, фінансування та моніторингу.

Сектор економіки знань, на нашу думку, також слід вважати одним з елементів екосистеми неоіндустріалізації. Це покращення умов для технологічної модернізації і розвитку експортного потенціалу, сприяння експорту, технічне регулювання, метрологія та стандартизація, покращення інвестиційного середовища і клімату, розвиток технологій та інновацій, цифрової інфраструктури тощо.

Критично важливим завданням державної політики в аналізованій сфері слід трактувати нарощення обсягів та використання потенціалу і можливостей міжнародної кооперації в сфері неоіндустріального зростання. Важливість полягає в тому, що без становлення сфер

людського капіталу країна просто не в змозі перейти від виробництва продукції низьких до високих переділів. Слід реалізувати виважену державну політику зі збільшення чисельності практик та нарощування масштабів співпраці вітчизняних промислових підприємств з транснаціональними компаніями (бажано глобальними лідерами у сфері переробки продукції, які, при тому, володіють власними каналами збуту і розподілу продукції в глобальній мережі створення доданої вартості) з реалізацією, при тому, національних економічних інтересів, зокрема щодо поглиблення наукоємності продукції і підвищення рівня глибини її переробки, доданої вартості та збільшення обсягів експорту.

В якості завершального формування повноцінної системи завдань державної політики, спрямованої на пришвидшення, масштабування й ефективізацію процесів неоіндустріалізації переробної промисловості України, визначимо таке завдання, як розвиток прикладної науки, підтримка і масштабування високотехнологічних стартапів у переробній промисловості. Зауважимо, що технологізація національного господарства не відбувається одразу у всій системі, а зароджується і

розвивається у межах та на базі конкретних суб'єктів господарювання. Відтак, критично важливо підтримувати і стимулювати прикладну науку в університетах, а також високотехнологічні стартапи, які займаються розробкою і впровадженням нових прогресивних технологій.

Висновки

Таким чином, ми вважаємо, що реалізація проактивної державної політики, спроможної вирішити вище наведені завдання, дозволить у належній мірі активувати процеси неоіндустріалізації національної економіки України та її переробної галузі, що одночасно сприятиме й зміцненню технологічної конкурентоспроможності вітчизняної економіки на зовнішніх і на внутрішньому ринку. А це шлях до відновлення та процвітання.

Однак, як відомо, кожна політика переростає з декларацій у результати лише коли буде реалізовано комплекс відповідних ефективних заходів. Саме тому обґрунтування системи засобів неоіндустріальної стратегії розвитку переробної промисловості України є предметом наступного підрозділу цього дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chourasia S., Tyagi A., Pandey S. M., Walia R. S., Murtaza Q. Sustainability of Industry 6.0 in global perspective: benefits and challenges. *Maran*. 2022. Т. 37, № 2. С. 443-452. DOI: 10.1007/s12647-022-00541-w.
2. Das S., Pan T. A strategic outline of Industry 6.0: Exploring the Future. *SSRN*. 4104696. DOI: 10.2139/ssrn.4104696.
3. Duggal A. S. та ін. A sequential roadmap to Industry 6.0: Exploring future manufacturing trends. *let Communications*. 2022. Т. 16, № 5. С. 521-531. DOI: 10.1049/cmu2.12284
4. Амоша О. І., Вишневецький В. П., Збаразська Л. А. Неоіндустріалізація і нова промислова політика України. *Економіка промисловості*. 2012. № 1-2. С. 3-33.
5. Бондарець М. В. Стратегії неоіндустріальної трансформації економіки розвинутих країн в умовах глобалізації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 14. С. 42-45.
6. Житник О., Кулакова С., Міняйленко І. Аналіз переробної промисловості України та шляхи зростання її конкурентоспроможності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60.
7. Караєва Н. В., Левченко Л. О., Трохименко Я. М. Аналіз підходів до формування систем індикаторів сталого розвитку. *Управління розвитком складних систем*. 2011. № 7. С. 126-134.
8. Касич А. О. Модернізація як стратегічне завдання розвитку промисловості України. *Бізнес Інформ*. 2016. № 7 (462). С. 67-72.

9. Кулакова С. Ю., Житник О. М. Переробна промисловість як стратегічний напрямок розвитку економіки України. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2023. Т. 2, № 9. С. 34-41.
10. Мазаракі А., Мельник Т. Стратегія неоіндустріального імпортозаміщення в Україні. *Scientia fructuosa*. 2021. Т. 139, № 5. С. 4-33.
11. Oliynyk L. V., Kuznietsova A. P. Методологічні засади формування стратегії розвитку підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 3 (31). С. 118-126.
12. Прушківська Е. В. Неоіндустріалізація як процес оновлення вторинного сектору економіки в період економічної нестабільності. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2013. № 28 (1). С. 191-197.
13. Решетило В. П., Островський І. А. Неоіндустріалізація та її вплив на розвиток вітчизняної та міжнародної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. № 18 (3). С. 21-25.
14. Саченко А. О. Концепція неоіндустріальної модернізації переробної промисловості в рамках парадигми трансформації економічних систем. *Підприємництво та інновації*. 2024. № 30. С. 35-39.
15. Янковой Р. В. Роль гібридної стратегії в процесі інноваційного стратегування. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 2 (104). С. 32-36.

REFERENCES

1. Chourasia, S., Tyagi, A., Pandey, S. M., Walia, R. S., & Murtaza, Q. (2022). Sustainability of Industry 6.0 in global perspective: benefits and challenges. *Mapan*, 37(2), 443–452. DOI: 10.1007/s12647-022-00541-w.
2. Das, S., & Pan, T. (2022). A strategic outline of Industry 6.0: Exploring the Future. *SSRN*. DOI: 10.2139/ssrn.4104696.
3. Duggal, A. S., et al. (2022). A sequential roadmap to Industry 6.0: Exploring future manufacturing trends. *IET Communications*, 16(5), 521–531. DOI: 10.1049/cmu2.12284.
4. Amosha, O. I., Vyshnevskyi, V. P., & Zbarazska, L. A. (2012). Neo-industrialization and new industrial policy of Ukraine. *Economy of Industry*, 1–2, 3–33.
5. Bondarets, M. V. (2016). Strategies for neo-industrial transformation of the economies of developed countries under globalization. *Global and National Economic Problems*, 14, 42–45.
6. Zhytnyk, O., Kulakova, S., & Minyailenko, I. (2024). Analysis of Ukraine's processing industry and ways to improve its competitiveness. *Economy and Society*, 60.
7. Karayeva, N. V., Levchenko, L. O., & Trokhymenko, Y. M. (2011). Analysis of approaches to the formation of sustainable development indicator systems. *Management of Complex Systems Development*, 7, 126–134.
8. Kasych, A. O. (2016). Modernization as a strategic task for industrial development in Ukraine. *Business Inform*, 7(462), 67–72.
9. Kulakova, S. Yu., & Zhytnyk, O. M. (2023). Processing industry as a strategic direction for Ukraine's economic development. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*, 2(9), 34–41.
10. Mazaraki, A., & Melnyk, T. (2021). Neo-industrial import substitution strategy in Ukraine. *Scientia Fructuosa*, 139(5), 4–33.
11. Oliynyk, L. V., & Kuznietsova, A. P. (2018). Methodological foundations for forming an enterprise development strategy. *Economy and Organization of Management*, 3(31), 118–126.

12. Prushkivska, E. V. (2013). Neo-industrialization as a process of updating the secondary sector during economic instability. *Theoretical and Applied Issues of Economics*, 28(1), 191–197.
13. Reshetylo, V. P., & Ostrovskyi, I. A. (2018). Neo-industrialization and its impact on domestic and international economic development. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and Global Economy*, 18(3), 21–25.
14. Sachenko, A. O. (2024). The concept of neo-industrial modernization of the processing industry within the paradigm of economic system transformation. *Entrepreneurship and Innovation*, 30, 35–39.
15. Yankova, R. V. (2023). The role of hybrid strategy in innovative strategic planning. *Economy, Management, and Administration*, 2(104), 32–36.

Andrii Sachenko, PhD student, Assistant Lecturer of the Department of Economic Cybernetics, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Ukraine

Institutional and economic toolkit for implementing neoindustrial strategy for processing industry development

Abstract

The article presents the justification for forming a toolkit for implementing a neo-industrial strategy for the development of the processing industry. The analysis of sources allowed us to outline the unexplored aspects of research in the formation of neoindustrial strategies. It is determined that there are not enough tools in the scientific community to increase the efficiency of the processing industry in the era of changes and the advent of new technologies. The article describes the results of the SWOT-analysis and indicates the applied value and purpose of the strategy for the neoindustrial development of the processing industry of Ukraine. Optimistic, pragmatic and pessimistic scenarios of the course of the neo-industrialization processes of the processing industry of Ukraine are formed, and it is also noted that the pragmatic scenario assumes the end of the war in the short term, the gradual recovery of the national economy, an increase in investments and an increase in the volume of production of processing industry products, and the development of high-tech industries. It is determined that the goal of the state policy of neo-industrialization of the processing industry is to achieve a high level of competitiveness of this industry in the domestic and foreign markets. In addition, the article, showing a comprehensive approach to the problem, identifies systemic obstacles, the goal, strategic goals and objectives of the neo-industrial strategy for the development of the processing industry of Ukraine and also proves the importance of forming a state policy to ensure the neo-industrialization of the national economy and the creation of a neo-industrial innovation and technological ecosystem.

Keywords: strategizing; development strategy; neoindustrialization; processing industry; innovations; institutional economic toolkit

Cite as: Sachenko, A. (2024). Institutional and economic toolkit for implementing a neoindustrial strategy for processing industry development. *Economic analysis*, 34 (4), 324-334. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.324>